

Riktlinje för verksamhets- och ekonomistyrning

RIKTLINJE

Typ av styrdokument	Riktlinje
Beslutsinstans	Kommunstyrelsen
Fastställd	2022-04-06
Diarienummer	KS 2022/118
Giltighetstid	Från och med den 15 april 2022 och tills vidare
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder och förvaltningar i kommunen
Dokumentansvarig	Ekonomichef
Tidpunkt för aktualitetsprövning	Varje mandatperiod

Innehåll

Inledning.....	3
Styrmodellen.....	3
Från planering till åtgärd i fem steg:	4
Falköpings kommuns budgetprocess.....	5
Falköpings kommuns budgetberedning.....	5
Nu-, omvärlds-, och målanalys.....	5
Investeringar	6
Planeringsförutsättningar	6
Budgetprocess och framtagande av ny Flerårsplan	7
Övergripande budgetprocess	7
Nämndernas verksamhetsplan och detaljbudget.....	10
Uppföljning och analys.....	10
Uppföljningsprocessen	11
Förändring av fastställd budgetram	13

Inledning

Falköpings kommun har ansvar för viktiga samhällsfunktioner som en del av den service som samhället ger till sina medborgare. Kommunens verksamheter styrs till stor del av speciallagars bestämmelser. Av olika lagar framkommer att kommunen bland annat ansvarar för barnomsorg, utbildning, socialtjänst och äldreomsorg liksom för byggande av bostäder, hälsoskydd, miljöskydd och räddningstjänst. Utöver det styrs kommunen av kommunallagen. Centralt i kommunallagen är att kommunen genom sitt självstyre får bestämma vad den ska arbeta med och i vilken omfattning men allt måste ta sin utgångspunkt i att kommunen är till för medborgaren. Syftet med dessa riktlinjer är att säkerställa att kommunen arbetar för att nå nationella krav samt statliga och kommunala mål. Det är kommunfullmäktige som högsta organ som fördelar olika ansvarområden tillsammans med budget ut till nämnderna.

För att säkerställa verksamhetsutveckling och en långsiktig planering för ekonomisk hållbarhet krävs tydliga strukturer och uppföljningsprocesser avseende verksamhet och ekonomi i hela organisationen. Uppföljning ska vara kontinuerlig och systematisk för att bidra till tilltro i styrkedjan.

Kommunfullmäktige i Falköpings kommun beslutade den **datum månad år** att anta policyn för verksamhets- och ekonomistyrning. Kommunstyrelsen beslutar om dessa riktlinjer utifrån policyn. Riktlinjerna ska ses som förtydligande av policyn och utgöra stöd och vägledning för förvaltning och nämnderna i tillämpningen.

Styrmodellen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och fastställer vision och övergripande mål som nämnderna ska följa. Visionen beskriver kommunens viljeinriktning och värdegrund medan de övergripande målen beskriver de områden som är prioriterade och vilken effekt som förväntas. Målen ska ligga i linje med lagstiftning och andra statliga styrdokument och kommunen följer även upp i vilken grad de nationella kraven uppfylls. För en fungerande målstyrning krävs en sammanhållen styrkedja genom hela organisationen.

Nämnderna har i uppdrag att se till att verksamheterna arbetar mot kommunfullmäktiges mål och att verksamheterna bedrivs så ändamålsenligt och effektivt som möjligt. Nämnderna kan bryta kommunfullmäktiges övergripande mål till nämndspecifika delmål eller åtgärder. Delmålen ska vara uppföljningsbara och konkretisera kommunfullmäktiges övergripande mål. Varje nämnd fastställer en verksamhetsplan. I verksamhetsplanen finns en övergripande beskrivning av nämndens ambition och hur nämnden avser arbeta för att uppnå fastställda mål. I verksamhetsplanen finns även en övergripande plan för fördelning av de ekonomiska resurserna. Det är sedan förvaltningarnas uppgift att planera och skapa förutsättningar för verksamhetsutveckling. Det är viktigt att alla medarbetare är delaktiga i och känner tilltro till styrkedjan. Genom ett systematiskt utvecklingsarbete ska förbättrad måluppfyllelse uppnås.

För att få en fungerande kontinuerlig verksamhetsutveckling behöver arbetssättet omsättas, förankras och bli känt ända ut i verksamheterna.

Från planering till åtgärd i fem steg:

Planera

Planeringen anger inriktning för arbetet och beskriver effekten av det som ska uppnås, men också de insatser som ska göras och hur de ska följas upp.

Genomföra

Genomförandet handlar om mötet och vardagen, allas dagliga handlingar. Det är här det händer, det är här mötet sker med personen/brukaren/medborgaren.

Följa upp

Följa upp innebär att kontinuerligt samla in information om hur verksamheten fungerar ur flera olika perspektiv. Ju fler uppföljningar desto mer trovärdig bild framträder. Uppföljningen är ett underlag till kommande analys.

Analysera

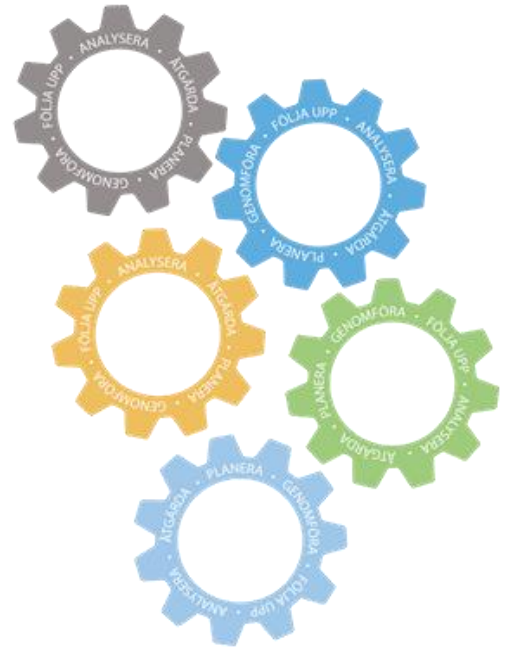
Att analysera är att kritiskt granska och värdera material samt försöka hitta mönster, trender, riktningar och orsaker till framgångsfaktorer eller utvecklingsområden. Det är viktigt att jämföra, tolka, förklara samt problematisera resultatet utifrån flera perspektiv.

Att sedan sammanställa, sortera, kategorisera och skapa begriplighet av insamlat material är nödvändigt för att kunna skapa förståelse och kunna sprida information vidare till alla berörda. Analysverktyg kan användas som stöd.

Åtgärda

Utifrån det som framkommit i analysen ska åtgärder prioriteras som behövs för fortsatt utveckling, för att skapa bättre förutsättningar och för stärkt måluppfyllelse. Det kan handla om att bibehålla, skapa helt nytt, justera eller förändra för att bidra till verksamhetsutveckling. När åtgärdsförslagen är klara är det viktigt att åter påbörja planeringsfasen som beskrivs under rubriken ”Planera”.

Uppföljningen ska ske på alla nivåer och skapa en styrkedja som bidrar till tilltro och samsyn. Rapportering och återkoppling är viktigt på alla nivåer och utifrån olika perspektiv.

Falköpings kommuns budgetprocess

Kommunfullmäktige beslutar hur mycket verksamheterna får kosta genom att fastställa en budget. Enligt kommunallagen ska budgeten innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år, där budgetåret ska vara periodens första år. Kommunfullmäktige beslutar om budget och flerårsplan utifrån gällande lag. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas budgetramar och kan genom beslut justera dessa ramar under pågående år.

Falköpings kommuns budgetberedning

Falköpings kommuns budgetberedning som beslutande organ är kommunstyrelsens arbetsutskott. Budgetberedningen sammanträder fem gånger per år och tar fram budgetförutsättningar till nämndernas budgetunderlag samt tar fram förslag till flerårsplan som beslutas av kommunfullmäktige.

Budgetberedningens sammanträden föregås av partipolitiska möten för att formera förslag som underlag till den formella beslutande budgetberedningen.

Nuläges-, omvärlds-, och målanalys

Nuläges-, omvärlds- och målanalys ska fungera som underlag i budgetprocessen. Kommunfullmäktige fastställer de kommunövergripande målen som nämnderna kan bryta ned till nämnds-specifika delmål.

Kommundirektören, med stöd av analysgruppen, ansvarar för den kommunövergripande nuläges-, omvärlds- och målanalysen genomförs. Förvaltningschefen ansvarar för nuläges-, omvärlds- och målanalys för respektive nämnd och återkopplar till kommundirektören.

För att lyckas med målarbetet är det viktigt att skapa en fungerande styrkedja där nämndernas mål binds ihop med kommunfullmäktiges vision och mål. Det förutsätter att målarbetet sker systematiskt och kontinuerligt. Analys av målarbetet sker genom uppföljning och utvärdering av kommunens uppdrag och givna förutsättningar, kommunfullmäktiges mål, nämndernas eventuella delmål och indikatorer i årsredovisningsprocessen.

Omvärldsanalysen ska ge ett helhetsperspektiv och långsiktighet i hur trender och förändringar påverkar möjligheterna att utföra kommunens uppdrag och förverkliga de mål som formulerats för kommunens framtida utveckling. Omvärldsanalysen anger vad en organisation bör förbereda sig på. Omvärldsanalysen ska ge förståelse och skapa handlingsberedskap i den kommunala organisationen samt fungera som underlag för strategiska frågor i flerårsplanen. När väl krafterna i omvärlden är identifierade och analyserade kan organisationen bestämma sig för vilka åtgärder som ska vidtas. I omvärldsanalysen ska särskilt befolkningsförändringar beaktas. Arbetet ska vara slutfört innan budgetförutsättningarna antas.

Investeringar

Större byggnadsinvesteringar och process återfinns i gällande dokument för Policy för lokalförsörjning och projektinvesteringar.

Övriga investeringsbehov som inte ingår i ovanstående policy ska inkomma tillsammans med nämndernas budgetunderlag till budgetberedningen och avse senare delen av budgetperioden. Till varje investeringsbehov, i nämndens budgetunderlag, ska en bilaga finnas med som beskriver investeringsbehovet, konsekvens och finansiering.

Med investering anses tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år och som klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde är satt till ett prisbasbelopp.

Investeringsprojekt, som inte påbörjats under budgetår, måste omprövas i investeringsplanen nästkommande år tillsammans med det årets föreslagna investeringsprojekt. För att nämnden inte ska behöva avbryta pågående projekt vid årsskifte får nämnd begära att ombudgetera för projektet avsatta medel mellan åren. Ombudgetering beslutas av kommunfullmäktige i samband med årsbokslutet.

Planeringsförutsättningar

Inför varje budgetprocess behöver justeringar göras för kommunövergripande poster som påverkar nämndernas budgetramar.

I Falköpings kommuns budgetmodell beaktas, beräknas och fördelas dessa justeringar ut på respektive nämnd, det vill säga det görs exempelvis ingen central budgetering av löneöversyn eller kapitalkostnader som fördelas och budgetjusteras under löpande år.

Nedan följer en lista på några av de poster som kan ändras:

Demografi-/befolkningsförändring

Flerårsplanen utgår alltid ifrån antagen demografi-/befolkningsförändring för Falköpings kommun, men inför en ny budgetprocess behöver en justering till verkligt utfall för föregående år göras vilket påverkar nämndernas budgettilldelning för volymförändringar.

Kostnads-/intäktsuppräknning

För de kostnader och intäkter som inte är fast enligt gällande avtal eller beslutade av kommunfullmäktige kommer en justering utifrån Sveriges kommuner och regioners (SKR) prisindex för kommunal verksamhet (PKV) att göras. Detta för att motverka att nämndernas budgetramar urholkas till följd av inflation eller ökade priser i samhället.

Personalkostnadsuppräknig

Beräkning av förändrade personalkostnader för nämnderna kopplat till löneöversyn, lönestrukturer eller andra behov kopplat till flerårsplansperioden. Eventuell justering av tidigare års löneöversyn om tidigare fördelning av budgetmedel differerar väsentligt mot verkligt utfall.

Kapital-/internhyreskostnader

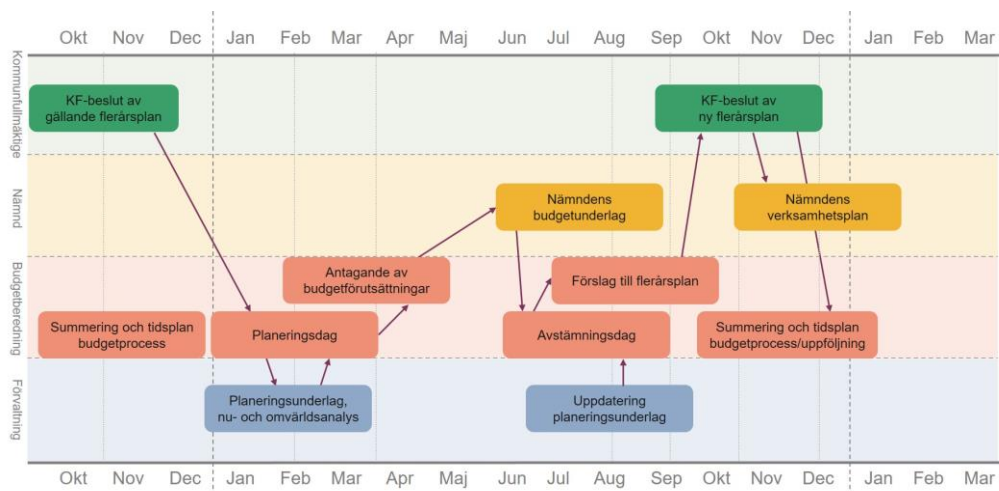
Fördelning av kommande kapital-/internhyreskostnader för investeringar som beslutats i tidigare flerårsplan görs i budgetprocessen för kommande år.

Skatteunderlag

Kommunens skatteunderlag grundar sig i SKRs beräkning av skatter och bidrag för kommande år. En justering görs utifrån demografi-/befolkningsförändring.

Budgetprocess och framtagande av ny Flerårsplan

Övergripande budgetprocess

Budgetprocessen

Falköpings kommuns övergripande budgetprocess sker i olika steg och omfattar följande delar:

Planeringsförutsättningar, nuläges- och omvärldsanalys

Falköpings kommuns budgetprocess utgår alltid ifrån senast beslutad flerårsplan.

Kommundirektören ansvarar, tillsammans med analysgruppen, att fram/uppdatera en nuläges- och omvärldsanalys för flerårsplansperioden.

Analysen beskriver bland annat kvaliteten i verksamheterna och kommunens förutsättningar på längre sikt kopplat till kommunfullmäktiges mål, men även trender i omvärlden som kan påverka kommunens utveckling. Även de kommunala bolagen ska ingå i analysen.

Ekonomiavdelningen arbetar fram planeringsförutsättningar för den nya budgetprocessen. I planeringsförutsättningar lägger ekonomiavdelningen till ett nytt år samt eventuella förslag på justeringar av beslutad flerårsplan kopplat till omvärldsförändringar. Detta innefattar bland annat följande delar

- Demografi/befolkningsförändring
- Skatteunderlag
- Kostnad-/intäktsuppräknning
- Löneöversyn
- Kapital-/internhyreskostnader

Planeringsdag

Falköpings kommuns budgetberednings första möte i budgetprocessen är en planeringsdag, där planeringsförutsättningarna, nuläges- och omvärldsanalys för kommande flerårsplanperiod presenteras.

Analysen beskriver bland annat kvaliteten i verksamheterna och kommunens förutsättningar på längre sikt, men även trender i omvärlden som kan påverka kommunens utveckling. Under en gemensam planeringsdag diskuterar politiker och tjänstepersoner analysen och de slutsatser som framkommit.

Syftet med planeringsdagen är att skapa en gemensam utgångspunkt för det kommande arbetet med framtagande av budgetunderlag.

Antagande av budgetförutsättningar

Falköpings kommuns budgetberednings sammanträde föregås av partipolitiska möten för att formera förslag som underlag till den formella beslutande budgetberedningen för Falköpings kommun.

Budgetförutsättningarna ska utgå ifrån tidigare flerårsplan, nuläges- och omvärldsanalys kopplat till mål, investeringsplan och lokalförsörjning samt verksamhetsplanering. I budgetförutsättningarna ska även skattesats, demografi/befolkningsförändring, internränta, personalomkostnader och eventuell resursfördelning beaktas.

Senast i mars månad ska Falköpings kommuns budgetberedning anta budgetförutsättningar för kommande flerårsplan.

Budgetberedningen ger även nämnderna i uppgift att utifrån antagna budgetförutsättningar ta fram och behandla nämndspecifika budgetunderlag som ska skickas till Falköpings kommuns budgetberedning.

Budgetberedningen ger även de kommunala bolagen i uppgift att ta fram budgetunderlag som ska skickas till Falköpings kommuns budgetberedning senast den 31 augusti.

Nämndernas budgetunderlag

Nämndens budgetunderlag tas fram av förvaltningen och beslutas av nämnden att överlämnas till budgetberedningen

I nämndens budgetunderlag ska bland annat följande punkter ingå med fokus på de två sista åren:

- Nuläges-, omvärlds- och målanalys
- Verksamhetsförändringar
- Underlag för resultat- och verksamhetsbudget (bruttobudgetering)
- Personalunderlag
- Investeringsunderlag
- Eventuella förändringar av taxor och avgifter

Nämndernas budgetunderlag ska vara beslutade i respektive nämnd och vara budgetberedningen till handa senast den 31 augusti.

Avstämningsdialog

Presentation/avstämning av nämndernas inkomna budgetunderlag till budgetberedningen. Ekonomiavdelningen presenterar ny skatteprognos och eventuella justeringar av planeringsförutsättningarna kopplat till omvärldsförändringar.

Beslutande om tidsplan för kommande år budgetprocess, uppföljningar samt ekonomiskt årshjul/årsplanering med datum.

Budgetberedningens förslag till ny Flerårsplan

Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlar förslag till ny Flerårsplan.

Budgetberedningens sammanträden föregås av partipolitiska möten för att formera förslag som underlag till den formella beslutande budgetberedningen.

Kommunstyrelsen beslutar om ny Flerårsplan

Kommunstyrelsen behandlar och beslutar om ny Flerårsplan och skattesats före oktober månads utgång.

Kommunfullmäktige beslutar om ny Flerårsplan

Kommunfullmäktige beslutar om skattesats, ny Flerårsplan och budget för kommande år senast november månads utgång.

Kommunfullmäktige beslutar att ge nämnderna i uppdrag att ta fram verksamhetsplan för Flerårsplansperioden med detaljbudget för kommande år utifrån beslutad Flerårsplan.

Summering och kommande budgetprocess

Budgetberedningen sammanträder, och gör en summering och analys av gångna årets budgetprocess samt förslag på eventuell förbättring inför kommande budgetprocess.

Nämndernas verksamhetsplan och detaljbudget

Nämnderna ska utifrån beslutad flerårsplan ta fram och besluta om verksamhetsplan för flerårsperioden samt detaljbudget för kommande år. I verksamhetsplanen kan nämnden även besluta om nämnds-specifika delmål,

Nämnden svarar för att verksamheten bedrivs inom den av kommunfullmäktige fastställda budgetramen. Ansvarig nämnd har rätt till att fritt omdisponera medel inom tilldelad driftbudget för aktuellt budgetår under förutsättning att verksamhetsinriktning inte ändras. I de fall där verksamhetsinriktningen behöver ändras ska nämnden föra frågan vidare till kommunfullmäktige.

Ansvarig nämnd har rätt att fritt omdisponera medel mellan olika investeringsprojekt inom tilldelad investeringsram för aktuellt budgetår, dock ej de projektinvesteringar som finns i av KF beslutad flerårsplan. Utrymme för eventuella ökade driftskostnader ska i första hand skapas genom besparingar och prioriteringar inom tilldelad ram.

Verksamhetsplanen för nämnden ska bland annat innehålla följande delar:

- KF mål, eventuella nämnds-specifika mål och hur nämnden arbetar med dessa.
- Verksamhetsplanering
- Personalplanering
- Ekonomiska förutsättningar
- Resultat-, verksamhets- och investeringsbudget (bruttobudgetering)

Nämndens verksamhetsplan med detaljbudget för kommande år ska vara beslutad senast vid december månads utgång.

Uppföljning och analys

För att få veta om de mål som kommunfullmäktige och de delmål som nämnden beslutat om kommer att uppnås ska kontinuerlig uppföljning av resultat göras. Genom att följa upp och analysera resultat får nämnden kännedom om vad som fungerar bra och vad som behöver förbättras. Därigenom skapas viktiga underlag för att prioritera, åtgärda och styra kommunens arbete. Uppföljning och analys blir därför viktiga bitar i den kommunala styrprocessen och ska ske systematiskt och kontinuerligt.

Uppföljning och analys av ekonomiskt resultat samt mål görs alltid ifrån gällande budget vid rapporttillfället och gäller helår. Hänsyn i uppföljning och analys vid rapporttillfället ska alltså inte tas för framtida budget- eller måljustering, även om dessa är beslutade men inte genomförda.

Falköpings kommun genomför tertialuppföljningar per den 30 april, den 31 augusti och den 31 december. Kommunstyrelsen eller nämnd kan besluta om ytterligare uppföljningar. Kommunledningsförvaltningen ansvarar för anvisningar till de kommunövergripande uppföljningarna. Uppföljningarna i augusti och december är lagstadgade och granskas av kommunens externa revisorer. Vid dessa uppföljningar görs en samlad uppföljning av

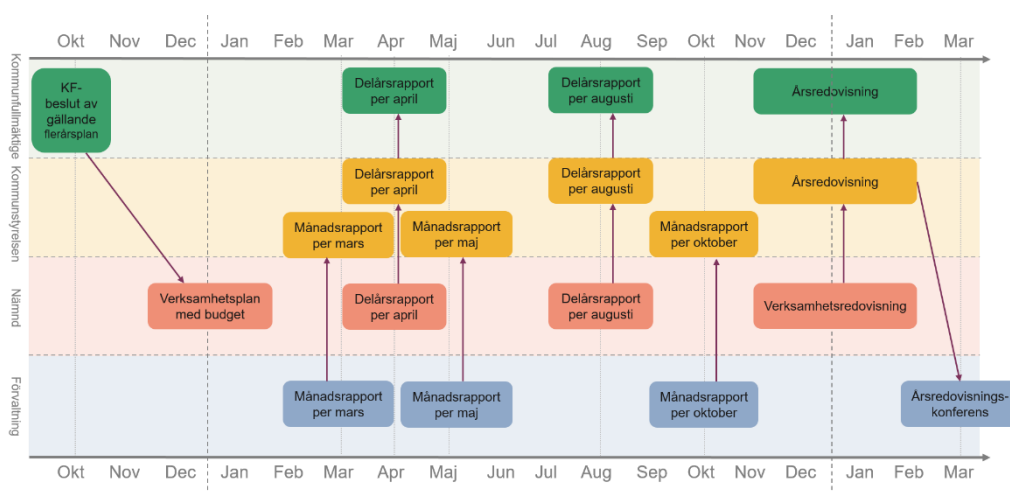
fullmäktigemål samt ekonomi, där nämnderna gör en verksamhets- och ekonomiuppföljning av eventuella delmål och budget. Av uppföljningen ska framgå i vilken utsträckning målen har uppnåtts. Uppföljning ska även göras genom kontinuerlig analys av resultat i förhållande till mål och budget under året.

Kommunstyrelsen har i sin uppsiktsplikt ansvar för att kontinuerligt följa upp nämndernas ekonomiska ställning och större förändringar i målarbetet. Detta gör kommunstyrelsen genom månadsrapporter från förvaltningarna med årsprognos tre gånger per år, per mars, per maj och per oktober.

Kommunstyrelsen har även rätt att besluta om ytterligare uppföljningar eller ytterligare underlag/åtgärdsplaner/presentation från nämnder som avviker från mål- och ekonomiuppföljning mot beslutad flerårsplan.

Kunskapen från analysarbetet tas sedan med i planeringsarbetet inför kommande budgetår. På så sätt bidrar analysen till att verksamheten ständigt förbättras.

Uppföljningsprocessen

Uppföljningsprocessen

Falköpings kommuns uppföljningsprocess sker i olika steg och omfattar följande delar:

Antagande av Flerårsplan

Kommunfullmäktige beslutar om övergripande mål och nämnds budgetramar i Flerårsplan senast november månads utgång inför uppföljningsåret. Flerårsplan används som grund i kommande delårsrapporter och årsredovisning.

Verksamhetsplan med detaljbudget

Nämnderna ska utifrån beslutad flerårsplan ta fram och besluta om eventuella nämndspecifika delmål, verksamhetsplan för flerårsperioden samt detaljbudget för kommande år senast december månads utgång. Verksamhetsplanen ska användas som grund i kommande delårsrapporter och verksamhetsredovisning.

Månadsrapport per mars

Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska förvaltningarna rapportera in ekonomisk uppföljning per mars månad med årsprognos. Inrapporteringen sker till ekonomiavdelningen som sammanställer månadsrapporten och presenterar denna som ett ärende på kommunstyrelsen i april månad.

Delårsrapport per april

I den första tertialuppföljningen ska bolag och nämnder lämna in en verksamhetsrapport per den 30 april, med ekonomiskt utfall per april och årsprognos, samt målarbete till kommunstyrelsen som sammanställer kommunens delårsrapport per april och ger en samlad bild över kommunens ekonomi och målarbete till kommunfullmäktige.

Som en del av kommunstyrelsens uppsiktsplikt genomförs dialogmöten mellan kommunstyrelsens arbetsutskott och nämndernas presidier utifrån delårs- och verksamhetsrapport.

Delårsrapport per april ska vara behandlad i fullmäktige senast vid juni månads utgång.

Månadsrapport per maj

Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska förvaltningarna rapportera in ekonomisk uppföljning per maj månad med årsprognos. Inrapporteringen sker till ekonomiavdelningen som sammanställer månadsrapporten och presenterar denna som ett ärende på kommunstyrelsen i juni månad.

Delårsrapport per augusti

Delårsrapport per augusti är lagstadgad och granskas av kommunens externa revisorer. Nämnder och bolag upprättar en verksamhetsrapport per den 31 augusti, med ekonomiskt utfall per augusti, årsprognos samt målarbete. I verksamhetsrapporten ska det framgå i vilken utsträckning målen har uppnåtts samt en målanalys.

Som en del av kommunstyrelsens uppsiktsplikt genomförs dialogmöten mellan kommunstyrelsens arbetsutskott och nämndernas presidier utifrån delårs- och verksamhetsrapport.

Delårsrapport per augusti ska vara behandlad i kommunfullmäktige senast vid oktober månads utgång.

Månadsrapport per oktober

En del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska förvaltningarna rapportera in ekonomisk uppföljning per oktober månad med årsprognos. Inrapporteringen sker till ekonomiavdelningen som sammanställer månadsrapporten och presenterar denna som ett ärende på kommunstyrelsen i november månad.

Års-/verksamhetsredovisning

Årsredovisningen är kommunens sammanställning av helåret och är en lagstadgad rapport som granskas av kommunens externa revisorer. Vid denna

uppföljning görs en samlad uppföljning av fullmäktigemål samt ekonomi, där bolag och nämnder gör en verksamhetsredovisning av delmål och budget. Av uppföljningen ska framgå i vilken utsträckning målen har uppnåtts samt en målanalys.

I nämndens verksamhetsredovisning ska även eventuella ombudgeteringar till kommande budgetår lyftas till kommunfullmäktige.

Årsredovisningen för föregående år ska vara behandlad i kommunfullmäktige senast vid april månads utgång.

Årsredovisningskonferens

Efter att årsredovisningen är bered i kommunstyrelsens arbetsutskott bjuder ekonomichefen in till budgetkonferens som en del i presentationen av kommunens gångna verksamhetsår.

På konferensen ges presentation av måluppfyllelse och verksamhetsanalyser samt ekonomisk redovisning av resultat och eventuella budgetavvikelser.

Förändring av fastställd budgetram

Om en nämnd vid uppföljning prognostiserar en betydande avvikelse mot budget åligger det nämnden att omedelbart vidta åtgärder, så att verksamheten kan rymmas inom fastställd budgetram. Budgetavvikelsen ska i första hand täckas genom omdisponering av medel inom nämndens budgetram. I de fall nämndens åtgärder medför ändrad verksamhetsinriktning eller nämnden inte anser sig kunna hantera den negativa avvikelsen ska rapportering ske omgående till kommunstyrelsen. Avvikelsen och vidtagna åtgärder ska dokumenteras i nämndens och kommunstyrelsens beslutsprotokoll. I de fall åtgärderna kräver väsentliga avsteg ifrån kommunfullmäktiges antagna mål får dessa inte vidtas utan beslut från kommunfullmäktige.

Om en nämnd önskar genomföra förändringar, som medför kostnader och resulterar i en negativ avvikelse mot budget men på sikt i besparingar, ska framställan göras till kommunstyrelsen för beslut.

Om en nämnd vill göra en fördelning av budgetramen till en annan nämnd till följd av exempelvis förändringar i organisationen, ska en sådan framställan göras av berörda nämnder till kommunfullmäktige som beslutar om budgetramen kan ändras. Detsamma gäller om en nämnd vill göra en omfördelning från beslutad driftsbudget till investeringsbudget.

Eventuella andra förändringar av de av kommunfullmäktige fastställda budgetramarna kan göras av kommunfullmäktige efter framställan av berörd nämnd.

Om kommunfullmäktige beslutar att en nämnd får utökad ram ska kommunfullmäktige samtidigt ange hur finansieringen ska ske i enlighet med uppsatta finansiella mål.